

Egzamin maturalny z języka angielskiego w roku 2023 i 2024 POZIOM ROZSZERZONY

W roku 2023 i 2024 egzamin maturalny będzie przeprowadzany na podstawie wymagań egzaminacyjnych, a nie – jak miało to miejsce do roku 2020 włącznie – na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego. Zmiana ta wynika przede wszystkim z konieczności dostosowania wymagań egzaminacyjnych do specyfiki kształcenia związanej z epidemią SARS-CoV-2.

Nauczyciel jest jednak zobowiązany do realizacji wszystkich wymagań podstawy programowej. Fakt, iż niektóre zapisy z podstawy programowej nie pojawiają się w wymaganiach egzaminacyjnych nie oznacza, że można zrezygnować z ich realizacji na lekcjach.

PODSTAWA PROGRAMOWA I WYMAGANIA EGZAMINACYJNE – PORÓWNANIE	
Podstawa programowa kształcenia ogólnego obowiązująca od 2018 r.	Wymagania egzaminacyjne dotyczące egzaminu maturalnego w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024
POZIOM EGZAMINU W SKALI CEFR	
Wymagania egzaminacyjne dotyczące egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego odpowiadają: <ol style="list-style-type: none"> 1) na poziomie podstawowym – poziomowi B1+ (B2 w zakresie rozumienia wypowiedzi) 2) na poziomie rozszerzonym – poziomowi B2+ (C1 w zakresie rozumienia wypowiedzi) 3) na poziomie dwujęzycznym – poziomowi C1+ (C2 w zakresie rozumienia wypowiedzi) 	Wymagania egzaminacyjne dotyczące egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego odpowiadają: <ol style="list-style-type: none"> 1) na poziomie podstawowym – poziomowi B1 (B1+ w zakresie rozumienia wypowiedzi) 2) na poziomie rozszerzonym – poziomowi B2 (B2+ w zakresie rozumienia wypowiedzi) 3) na poziomie dwujęzycznym – poziomowi B2+ (C1 w zakresie rozumienia wypowiedzi)

WYMAGANIA OGÓLNE	
Podstawa programowa kształcenia ogólnego Wariant III.1.R Język obcy nowożytny	Wymagania egzaminacyjne dotyczące egzaminu maturalnego w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024
<p>Kolorem szarym oznaczono zapisy, których nie ma w wymaganiach egzaminacyjnych na 2023 i 2024 r.</p>	
<p>I. Znajomość środków językowych Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.</p>	
<p>II. Rozumienie wypowiedzi Uczeń rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie oraz różnorodne złożone wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.</p>	
<p>III. Tworzenie wypowiedzi Uczeń samodzielnie tworzy w miarę złożone, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne oraz w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.</p>	
<p>IV. Reagowanie na wypowiedzi Uczeń uczestniczy w rozmowie i reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach oraz reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.</p>	
<p>V. Przetwarzanie wypowiedzi Uczeń zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.</p>	
WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE	
<p>I. Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:</p>	
<p>1) człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, społeczny i osobisty system wartości, autorytety, poczucie tożsamości);</p>	<p>1) człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, społeczny i osobisty system wartości, autorytety);</p>
<p>2) miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka, architektura);</p>	
<p>3) edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne, system oświaty);</p>	
<p>4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, kariera zawodowa, rynek pracy, warunki pracy i zatrudnienia, mobilność zawodowa);</p>	<p>4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, kariera zawodowa, rynek pracy, warunki pracy i zatrudnienia);</p>

5) życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);	
6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, zaburzenia odżywiania, lokale gastronomiczne);	6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, lokale gastronomiczne);
7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, finanse, promocja i reklama, korzystanie z usług – w tym usług bankowych i ubezpieczeniowych, reklamacja, prawa konsumenta);	7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, finanse, promocja i reklama, korzystanie z usług – w tym usług bankowych i ubezpieczeniowych, reklamacja);
8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny, bezpieczeństwo w podróży);	
9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, ochrona praw autorskich, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);	9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);
10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu, problemy współczesnego sportu);	
11) zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby – w tym choroby cywilizacyjne, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach);	11) zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby – w tym choroby cywilizacyjne, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia);
12) nauka i technika (np. ludzie nauki, odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz szanse i zagrożenia z tym związane, korzyści i zagrożenia wynikające z postępu naukowo-technicznego);	
13) świat przyrody (np. pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, katastrofy ekologiczne, klęski żywiołowe, przestrzeń kosmiczna);	
14) państwo i społeczeństwo (np. wydarzenia i zjawiska społeczne, struktura państwa, urzędy, organizacje społeczne i międzynarodowe, polityka, gospodarka, problemy współczesnego świata, prawa człowieka, religie, ideologie).	14) państwo i społeczeństwo (np. wydarzenia i zjawiska społeczne, organizacje społeczne i międzynarodowe, podstawowe zagadnienia związane z polityką i gospodarką, problemy współczesnego świata, prawa człowieka).
II. Uczeń rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiediane w naturalnym tempie:	
1) reaguje na polecenia;	
2) określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;	
3) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora wypowiedzi;	
4) określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);	
5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;	
6) układa informacje w określonym porządku;	
7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;	

8) odróżnia informacje o faktach od opinii;	
9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio;	
10) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.	
III. Uczeń rozumie różnorodne złożone wypowiedzi pisemne:	
1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;	
2) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora tekstu;	
3) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);	
4) znajduje w tekście określone informacje;	
5) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;	
6) układa informacje w określonym porządku;	
7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;	
8) odróżnia informacje o faktach od opinii;	
9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne;	
10) rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu.	
IV. Uczeń tworzy w miarę złożone, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne:	
1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;	
2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;	
3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;	
4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;	
5) opisuje upodobania;	
6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;	
7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;	
8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;	
9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;	
10) rozważa sytuacje hipotetyczne;	
11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);	
12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.	
V. Uczeń tworzy w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (np. e-mail, list prywatny, list formalny – w tym list motywacyjny, życiorys, CV, wpis na blogu, opowiadanie, recenzję, artykuł, rozprawkę):	V. Zdający tworzy w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (list formalny, artykuł, rozprawkę):
1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;	
2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;	
3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;	
4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;	
5) opisuje upodobania;	

6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;
9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
10) rozważa sytuacje hipotetyczne;
11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);
12) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze;
13) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.
VI. Zdający reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach:
1) przedstawia siebie i inne osoby;
2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);
3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji, wyraża wątpliwość;
5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
9) prosi o radę i udziela rady;
10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
15) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.

VII. Zdający reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach:	
1) przedstawia siebie i inne osoby;	
2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);	
3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ ankietę);	
4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji (np. na forum internetowym), wyraża wątpliwość;	
5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;	
6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;	
7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;	
8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;	
9) prosi o radę i udziela rady;	
10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;	
11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;	
12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;	
13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);	
14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;	
15) dostosowuje styl i formę wypowiedzi do odbiorcy.	
VIII. Zdający przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:	
1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach) lub audiowizualnych (np. filmach, reklamach);	1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach);
2) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;	
3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;	
4) przedstawia publicznie w języku obcym wcześniej przygotowany materiał, np. prezentację, film;	4) streszcza w języku obcym przeczytany tekst;
5) streszcza w języku obcym przeczytany tekst;	5) stosuje zmiany formy tekstu.
6) stosuje zmiany stylu lub formy tekstu.	

IX. Uczeń posiada:	
1) wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;	
2) świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.	
X. Uczeń dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. korzystanie ze słownika, poprawianie błędów, prowadzenie notatek, stosowanie mnemotechnik, korzystanie z tekstów kultury w języku obcym nowożytnym).	X. Zdający dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. poprawianie błędów, prowadzenie notatek).
XI. Uczeń współdziała w grupie (np. w lekcyjnych i pozalekcyjnych językowych pracach projektowych).	–
XII. Uczeń korzysta ze źródeł informacji w języku obcym nowożytnym (np. z encyklopedii, mediów, instrukcji obsługi), również za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych.	–
XIII. Uczeń stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis, wykorzystywanie środków niewerbalnych).	XI. Zdający stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis).
XIV. Uczeń posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).	XII. Zdający posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

ZAKRES STRUKTUR GRAMATYCZNYCH

ZASOWNIK

1. Bezokolicznik i formy osobowe, np. *to sleep, sleeps, to have slept*.

2. Czasowniki posiłkowe, np. *be, do, have*.

3. Czasowniki modalne i półmodalne:

- can, np. *I can draw very well. You can go without me if you want. Can you help me with the luggage, please? I can't hear you. Whoever you saw, it can't have been John.*
- could, np. *I could read when I was six. I'm sorry but I couldn't help you yesterday. Could you sing this song for us, please? You could have taken a taxi from the airport.*
- may, np. *May I sit here? My mother may still be at work. You may stay longer if you want. You may not have heard about this place but it's amazing.*
- might, np. *They might be a little late. Don't touch it! You might break it. At 5 p.m. John might have been taking a driving test.*
- must; have to, np. *It must be cold outside. I must do this exercise for tomorrow. You mustn't smoke in here. We have to make the beds every morning. You didn't have to help them. You must be kidding. He must have done it because there was nobody else there.*
- will, np. *I will study harder this year. Will you do something for me, please? I promise I won't do that again.*

- shall, np. *Shall we go to the seaside this weekend? Shall I help you? What shall we do? The management shall not be responsible for damage to personal property.*

- shall, np. *Shall we go to the seaside this weekend? Shall I help you? What shall we do?*

- would, np. *It would be a good idea. Would you like some tea? I wouldn't like to be in his place. When at my grandmother's, I would always have toast with peanut butter for breakfast.*

- would, np. *It would be a good idea. Would you like some tea? I wouldn't like to be in his place.*

- should; ought to, np. *We should finish the project this week. I ought to be home by 10 p.m. You shouldn't play with matches. You ought to have washed the glasses before serving the drinks.*
- need; need to, np. *You needn't worry about it. You don't need to go there. You needn't have come. I'm going to deal with it myself.*
- used to, np. *We used to go to the seaside every weekend when I was a child.*

4. Konstrukcje czasownikowe:

- going to, np. *It's going to rain. What are you going to do about it?*
- be able to, np. *Will you be able to do it tomorrow? I regret not being able to help them.*
- would like to, np. *What would you like to order?*

5. Czasowniki regularne i nieregularne, np. *listen-listened-listened; go-went-gone*.

6. Imięstów czynny i bierny, np. *writing, written*.

7. Czasowniki złożone (phrasal verbs), np. *What are you looking for? Turn the radio down, please. My friend came up with a great idea. It took me an hour to figure out how to do the task. My boss looks down on everybody.*

8. Czasy gramatyczne:

- Present Simple, np. *I am from Sweden. The shop is closed on Sundays. I do the shopping here every morning. Their plane lands at 7 p.m. The sun sets in the west. I have a new car. I will call you when the meeting starts.*
- Present Continuous, np. *I'm writing an important email. We're staying in the Rocamar Hotel. I'm getting tired. My parents are leaving on holiday tomorrow. I'm having lunch at the moment. While you're getting ready, I'll look for an umbrella. Why are you always packing at the last moment?*
- Present Perfect, np. *We have just had dinner. I have been here since Monday. It's the first time I have tried a passion fruit. The show has already finished. I will serve dinner as soon as you have set the table.*
- Present Perfect Continuous, np. *We have been waiting here for ages! How long have you been living in this area? Have you been crying? I've been attending these classes every Tuesday since May.*
- Past Simple, np. *We were a little worried about you. I bought this car yesterday. When she was younger, she was really shy. We went for a walk and then we had dinner in a restaurant.*
- Past Continuous, np. *Yesterday at 5 p.m. I was swimming in the ocean. When we arrived, most of the guests were dancing. I wasn't expecting you today! I was wondering if you could help me with this suitcase.*
- Past Perfect, np. *The train had left before we reached the station. I felt I had been there before. By 1492 Columbus had made many sea voyages. It was the first time the neighbours had seen my new flat.*
- Past Perfect Continuous, np. *I couldn't believe they had been living here for so many years.*
- Future Simple, np. *We will go on a trip next weekend. I hope it won't rain tomorrow. I will take the big blue suitcase. When will I see you again? Will you help me? We will get up when we want.*
- Future Continuous, np. *I'll be working at five.*
- Future Perfect, np. *I hope they will have arrived by the evening. By the time I retire, I hope I will have done many exciting things.*

- Future Perfect Continuous, np. *In September I will have been working here for 20 years.*

9. Tryb łączący, np. *I suggest that you bring your own towel. I insist that he go home.*

RZECZOWNIK

1. Nazwy rzeczy policzalnych, np. *a car, an answer* i niepoliczalnych, np. *money, flour*.
2. Liczba mnoga rzeczowników, np. *a skirt – skirts, a child – children, a wife – wives, a baby – babies, a box – boxes, a sheep – sheep, a foot – feet, a passer-by – passers-by, an add-on – add-ons*.
3. Rzeczowniki występujące tylko w formie pojedynczej, np. *news, advice* lub mnogiej, np. *trousers, glasses*.
4. Sposoby wyrażania posiadania i przynależności, np. *the daughter's wedding, the size of the room*.
5. Rodzaj, np. *an actor – an actress; a nephew – a niece; a cow – a bull*.

6. Rzeczowniki złożone, np. *toothpaste, a mother-in-law, a dance school*.

PRZEDIMEK

1. Przedimek nieokreślony, np. *a house / an umbrella, a yellow box, a bar of chocolate; I have a small garden*.

2. Przedimek określony, np. *the house of my dreams, the United States, the Himalayas, the table on the right, the most beautiful girl, play the guitar; I have a small garden. In the garden there are different flowers*.

3. Przedimek zerowy, np. *lunch, furniture, Mount Everest; Dogs and cats are our favourite pets*.

PRZYMIOTNIK

1. Stopniowanie regularne i nieregularne, np. *tall – taller – the tallest, elegant – more elegant – the most elegant, good – better – the best, little – less – the least*.

2. Użycie przymiotników z *so* i *such* np. *She's so beautiful. They are such nice people*.

3. Przymiotniki dzierżawcze, np. *my, your*.

4. Przymiotniki po czasownikach postrzegania, np. *It smells great*.

5. Przymiotniki używane w funkcji rzeczownika, np. *the rich*.

PRZYSŁÓWEK

1. Stopniowanie regularne i nieregularne, np. *early – earlier – the earliest, much – more – the most*.

2. Użycie przysłówków:

- o dwóch znaczeniowo różnych formach, np. *He works too hard. He hardly sleeps. We arrived too late. She has put on weight lately*.
- *too*, np. *You're driving too fast*.
- *enough*, np. *He's not old enough to go abroad alone*.

3. Miejsce przysłówka w zdaniu, np. *You are always hungry! She never does the shopping on Sunday. I have never seen the Himalayas. Do it very carefully. My father works very hard. Little did he know what was going to happen*.

ZAIMEK

1. Zaimki osobowe, np. *I, you*.

2. Zaimki dzierżawcze, np. *mine, yours*.

3. Zaimki zwrotne i emfatyczne, np. *yourself, themselves*.

4. Zaimki wskazujące, np. *this, these*.

5. Zaimki pytające, np. *what, how, why*.

6. Zaimek względne, np. *who, which, that*.

7. Zaimki wzajemne, np. *each other, one another*.

8. Zaimki nieokreślone, np.

- *some, any, no, every* i złożenia z nimi
- *none, either, neither*
- *many, much, few, a few, little, a little*
- *another, other, others, the other, the others*
- *every, each*
- *enough*
- *both, all*
- *either – or, neither – nor*.

9. Zaimki bezosobowe: *you, one*.

LICZEBNIK	
Liczebniki główne, porządkowe, ułamkowe i dziesiętne.	
PRZYIMEK	
1. Przyimki z określeniami miejsca, czasu, kierunku, odległości, przyczyny, sposobu, np. <i>in London, at 7 p.m., on Sunday, in July, on Saturday evening, by bus, with a pen, look forward to hearing from sb.</i>	
2. Przyimki po rzeczownikach, czasownikach i przymiotnikach, np. <i>interest in, famous for, think of objection to, compatible with, refer to.</i>	
SPÓJNIKI	
Spójniki, np. <i>and, or, but, if, unless, that, till, until, when, where, while, after, before, as soon as, because, although, however, so, in spite of, despite, on condition that, yet, supposing, providing/provided that, so as, even though, whereas, as if, as though, in case.</i>	Spójniki, np. <i>and, or, but, if, unless, that, till, until, when, where, while, after, before, as soon as, because, although, however, so, in spite of, despite, on condition that, yet, , so as, even though, whereas, as if, as though, in case.</i>
SKŁADNIA	
1. Zdania oznajmujące: <ul style="list-style-type: none"> • twierdzące, np. <i>I'm seventeen years old. There's too little time. I have been here before. I'm going to learn Japanese.</i> • przeczące, np. <i>I don't know the answer to this question. I haven't seen you for ages. There is no food in the fridge. I can't do anything about it. Neither/None of my friends can drive a car.</i> 	
2. Zdania pytające, np. <i>How old are you? Where are you going? Who is this cake for? How long does it take to get to the airport? When did the match start? Do you have to do any housework today? What is your room like? What happened? Who invited you to the party? Who made you go there?</i>	
3. Zdania rozkazujące, np. <i>Put the kettle on. Don't tell me what to do. Let's go there together.</i>	
4. Zdania wykrzyknikowe, np. <i>How nice of you! What wonderful scenery!</i>	
5. Zdania z podmiotem <i>it</i> , np. <i>It's half past two. It's getting cloudy. It's really great here. It was only last week that he was awarded that prize. It's worth having a look inside the building. It's no use trying to convince him.</i>	5. Zdania z podmiotem <i>it</i> , np. <i>It's half past two. It's getting cloudy. It's really great here. It's worth having a look inside the building. It's no use trying to convince him.</i>
6. Zdania z podmiotem <i>there</i> , np. <i>There are too many people in this room. There weren't any clouds in the sky when we left. There will be over a thousand people at the concert. There are bound to be problems.</i>	6. Zdania z podmiotem <i>there</i> , np. <i>There are too many people in this room. There weren't any clouds in the sky when we left. There will be over a thousand people at the concert.</i>
7. Zdania z dwoma dopełnieniami, np. <i>My boyfriend brought me wonderful flowers.</i>	
8. Strona bierna, np. <i>It is made of wood. The building was destroyed by the storm. The parcel has just been delivered. The meal will be served in a moment. It must be finished today. His every step is being watched. He is/was believed to have robbed a bank. I was made to give a speech. The curtains must have been made of special fabric. She likes being admired. The meeting had to be cancelled.</i>	

9. Pytania typu question tags, np. <i>He's English, isn't he? Give me the book, will you?</i> i dopowiedzenia, np. <i>So do I. Nor/Neither do I.</i>	
10. Pytania pośrednie, np. <i>Can you tell me what time it is? Could you tell me where I should turn? I don't know where everybody is.</i>	
11. Mowa zależna, np. <i>My mum said she was tired. The teacher told me to answer the question. The neighbour asked me not to play music too loudly. A doctor wanted to know what was wrong. I wanted to know when the bus would come. I asked mum how many cakes she had bought for the party. The security guard accused me of shoplifting. The policeman denied having heard about the burglary. The man objected to having the meeting interrupted.</i>	
12. Zdania współrzędnie złożone, np. <i>I called my friend and asked him to help me. He came to the meeting but refused to accept our offer.</i>	
13. Zdania podrzędnie złożone:	
<ul style="list-style-type: none"> • podmiotowe, np. <i>What I know about it is confidential.</i> • orzecznikowe, np. <i>The problem is that we need help.</i> • dopełnieniowe, np. <i>He promised that he would come soon. He'd like everyone to enjoy the party. All I did was (to) send him an apology.</i> • przydawkowe np. <i>The train that we wanted to take was delayed. My aunt, who has been helping our family for years, is a rich duchess.</i> • okolicznikowe: <ul style="list-style-type: none"> ▪ celu, np. <i>I phoned him (in order) to tell him the news. The Government passed that law so (that) this new type of crime could be punished I did it so as to save him time.</i> ▪ czasu, np. <i>Say your name when they ask you.</i> ▪ miejsca, np. <i>They found themselves where they had never been before.</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ porównawcze, np. <i>Sylvia's garden is not as/so big as Margaret's (is). I respect him more than words can say. Jake has as much courage as his older brother (has). The older I get, the happier I am. She speaks several languages, as do her parents.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ porównawcze, np. <i>Sylvia's garden is not as/so big as Margaret's (is). I respect him more than words can say. Jake has as much courage as his older brother (has). The older I get, the happier I am.</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ przyczyny, np. <i>I lent him the book because he asked me to. As it was quite late, we went straight home.</i> ▪ przyzwolenia, np. <i>Although he was big and strong, he didn't want to fight.</i> ▪ skutku, np. <i>I worked till late so I was tired.</i> ▪ sposobu, np. <i>Do as I tell you.</i> ▪ stopnia, np. <i>He was so engaged in his work that he didn't hear anyone.</i> 	
14. Zdania warunkowe (typu 0, I, II, III oraz mieszane), np. <i>If you enter the room, an alarm goes off. If it rains tomorrow, we will stay at home. If he changed his ways, he'd have more friends. If I had known about your victory, I</i>	14. Zdania warunkowe (typu 0, I, II, III), np. <i>If you enter the room, an alarm goes off. If it rains tomorrow, we will stay at home. If he changed his ways, he'd have more friends. If I had known</i>

<p>would have called to congratulate you. If he knew English, he'd have represented Poland at last month's conference in Great Britain. If he had gone to bed earlier yesterday, he wouldn't be so tired now.</p>	<p>about your victory, I would have called to congratulate you.</p>
<p>15. Zdania wyrażające życzenie, preferencje lub przypuszczenie, np.</p> <ul style="list-style-type: none"> wish, np. <i>I wish you were here. I wish they would cancel the meeting. I wish we had left earlier.</i> it's time, np. <i>It's (high) time he found a job.</i> had better, np. <i>You'd better (not) come tomorrow.</i> would rather, np. <i>I would rather (not) go there. They would rather you didn't smoke here.</i> if only, np. <i>If only we could drive faster! If only I had listened to you.</i> as if / as though, np. <i>She felt as if / as though all of her worries had gone.</i> suppose/supposing, np. <i>Suppose you had a choice, what option would you go for?</i> 	<p>15. Zdania wyrażające życzenie, preferencje lub przypuszczenie, np.</p> <ul style="list-style-type: none"> wish, np. <i>I wish you were here. I wish they would cancel the meeting. I wish we had left earlier.</i> it's time, np. <i>It's (high) time he found a job.</i> had better, np. <i>You'd better (not) come tomorrow.</i> would rather, np. <i>I would rather (not) go there. They would rather you didn't smoke here.</i> if only, np. <i>If only we could drive faster! If only I had listened to you.</i> as if / as though, np. <i>She felt as if / as though all of her worries had gone.</i>
<p>16. Konstrukcje bezokolicznikowe, np. <i>I promise to write every day. It's difficult for me to decide. I want you to do it. I'm glad to see you. I have many letters to write. I'd prefer to fly rather than travel by bus. Will you let me go there? Don't make me laugh. When am I supposed to return the books? It was surprising to hear his name mentioned. They were about to leave when I arrived. I saw him do a trick.</i></p> <p>oraz gerundialne, np. <i>I enjoy swimming and sunbathing. I couldn't help reading your message. I was excited about getting birthday presents. I prefer skiing to snowboarding. I couldn't remember writing the letter. I heard him singing. I'm not used to getting up so early. There's no hope of their winning the match.</i></p>	
<p>17. Konstrukcje: <i>have/get something done, have sb do sth, get sb to do sth.</i>, np. <i>He had his room painted yesterday. I must get it done tomorrow. I will have Mike cook dinner next time we meet.</i></p>	
<p>18. Inwersja stylistyczna i inne formy emfaticzne, np. <i>Rarely do I see so much enthusiasm in her eyes. It was John who told me about it. Had I known about your accident, I wouldn't have bothered you. You do look nice today. I did tell you.</i></p>	

Szczegółowe informacje o zakresie zmian w egzaminie maturalnym w latach 2003 i 2004 znajdują się w „Aneksie do *Informatora o egzaminie maturalnym z języka angielskiego* obowiązującym w latach szkolnych 2022/2023 oraz 2023/2024”.